

Grupa posłów klubu parlamentarnego Platformy Obywatelskiej złożyła w sejmie projekt ustawy o zmianie ustawy o samorządzie gminnym.

Obecnie ustawa o samorządzie gminnym przewiduje, że radny nie może brać udziału w głosowaniu w radzie ani w komisji, jeżeli dotyczy ono jego interesu prawnego. Regulacja ta nie zawiera jednak definicji legalnej pojęcia „interes prawny”, przez co jego interpretacja zarówno przez rady gmin, jak i organy nadzoru nad samorządem jest niejednolita, i obejmuje często tak przepisy prawa materialnego, jak i przepisy prawa ustrojowego.

Mając na względzie powyższe, w wyniku wyłączenia radnego z głosowania nad jego kandydaturą na funkcje w radzie gminy lub stwierdzenia nieważności uchwały, nad którą radny kandydujący na funkcję głosował, z uwagi na nieparzystą liczbę radnych w organie stanowiącym, dochodzi często do sytuacji, w której organ ten nie jest w stanie dokonać wyboru na przykład wymaganą bezwzględną większością głosów w przypadku przewodniczących i wiceprzewodniczących rad gmin, z uwagi na równy rozkład głosów pomiędzy poszczególnymi środowiskami politycznymi.

Projektowany stan prawny prowadzi do rozwiązania wskazanego problemu poprzez dokonanie jednolitego wskazania, że radny może brać udział w głosowaniu nad swoją kandydaturą na funkcje w radzie, ponieważ nie stanowi to jego interesu prawnego, a jedynie dotyczy kwestii organizacji wewnętrznej danego organu stanowiącego.

Przedłożony projekt ustawy stanowi rozstrzygnięcie sporu interpretacyjnego, występującego zarówno w doktrynie prawniczej, rozstrzygnięciach nadzorczych wojewodów, jak i w orzecnictwie sądów administracyjnych. Rozbieżność poglądów dotyczy dopuszczenia radnego ubiegającego się o funkcję w radzie gminy do udziału w głosowaniu nad swoją kandydaturą. Istnieje pogląd wskazujący, że udział w takim głosowaniu dotyczy interesu prawnego radnego przejawiającego się w pełnieniu określonych funkcji w radzie, które między innymi wpływają na wysokość diet pobieranych przez radnych pełniących funkcje oraz pogląd przeciwny, którego zwolennicy wskazują, iż pełnienie funkcji w danym organie stanowiącym dotyczy kwestii organizacji wewnętrznej rady, przez co w związku ze zróżnicowaniem zakresu obowiązków radnych pełniących funkcje oraz niepełniących tych funkcji, nie może mówić o interesie prawnym, bowiem ten występuje tylko w przypadku zaistnienia stosunków zewnętrznych pomiędzy radnym a gminą.